

Megjelen hetenkint kétszer

szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5; kor
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér. ---

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
újszabattal, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

NEMZETI POLITIKA.

— Vadász Lipót máramarosszigeti beszédéből. —

— aug. 19.

A mai ellenzéki politika nem alkalmas arra, hogy a közönség hitét ébrentartsa, vagy megerősítse. Nincs is igazi hite a közönségnek ez iránt az ellenzéki politika iránt. Kiben is higgyen? A választójog reformjának jelszavában? Melyikben? A Justh Gyula-félében, vagy a Kossuthéban, vagy a kettőnek az ugynevezett kiegyeztetésében, amelyre, ha jól tudom és jól emlékszem, gróf Andrássy Gyula még tavaly azt mondotta, hogyha ezt a két álláspontot ki lehet egyeztetni, akkor minden humbug Magyarországon? Higgyen az ellenzék gazdasági programjában, amely akkor hirdeti az önálló vámterületet és az önálló bankot, amikor annak főleg agrárius irányzatú tagjai, vagy azok közül igen sokan sem az egyiket, sem a másikat nem akarják?! Higgyen az ellenzék külpolitikai felfogásának helyességében? Melyikben? Abban, amelyik hármasszövetség-ellenes és a szláv politikát forszírozza, vagy abban, amely ennek állandóan ellentmond? Higgyen-e ebben a külpolitikai felfogásban, amely semmi megütőzni valót nem talált azon, hogy amikor ott szomszédunkban kigyulladt a Balkán és amikor egy komoly és nagy háború veszélye ránk nézve nem tartozott a lehetetlenségek közé, vidáman obstruált? Higgyen-e a vezérekben, az újakban, vagy a detronizált régiekben, higgyen-e az annyiféleképen variált eszmékben, higgyen-e magának annak a pártnak, amelynek igen sok olyan számottevő tagja van, aki maga is tele van szkepszissel?

Én azt hiszem, hogy ezt a koalíciós gulát még egyszer a csucsára állítani lehetetlen. Sokkal nehezebb a mi helyzetünk, sokkal komplikáltabb a magyar politika, semhogy ez kétértelmű lehetne. Ki kell itt mondani az igazat. Igazi nyílt politikai meggyőződés nélkül nincs politikai erkölcs. Igenis, az erőkre, azokra kell bízni az ország dolgainak irányítását, akik nyíltan, egyenesen, egyetemes célokat szolgálva, haladtak a nemzet igaz érdekei, szent, összhangzatos célzata felé.

Azt mondtam, hogy Magyarországon nehéz a politika, nehéz egyáltalában Magyarországnak a helyzete azért, mert hiszen olyan ország nincs is több, mint a mi-

enk. Nézzük a mi határainkat, amelyek annyi szomszédal kötnék össze bennünket. Hiszen alig van ország a világon, amelynek annyi szomszédja legyen, mint Magyarországnak. Nézzük azt, hogy hány felekezet, hány nemzetiség van itt. Nézzük közjogi kapcsolatunkat Ausztriával és nézzük topográfiai helyzetünket. Hiszen a tengerrel, amely a világot szolgálja, minket egyetlenegy pont köt össze, egyetlenegy ablakon tudunk kinézni a világba, Fiumén keresztül és annak megtartása is mennyi bajjal, gondal jár. És mégis azt kell látnunk és azt kell éreznünk, hogy bármennyire nehéz is Magyarországnak szituációja, bármennyire nehéz is az ország helyzete, ezer esztendő óta bármennyi baja is volt az országnak, török, tatár, német dulta, belviszály tépte, ezer és ezer baja volt, mégis kell abban valaminek lenni, hogy ennek az országnak határai ma is ugyazólvan ugyanazok, mint amilyenek ezer esztendővel ezelőtt voltak. Ez mindenekelőtt egy természeti kényszerűség. Én úgy tudom és úgy érzem, hogy a Kárpátoknak ezek a bércei bástyái és a Dúnának öve ott lenni olyan természetadta határ, amelyből kilépni könnyen nem lehet. Voltak, akik ki akartak lépni, voltak, akik be akartak lépni. Bármilyen történet is ezer esztendő alatt, ezek a határok lényegileg fenmaradtak.

Igen, ez egy természeti kényszerűség, de emellett egy történeti kényszerűség is. Ennek az országnak a Duna völgyében megvan az az óriási nagy rendeltetése, hogy ezzel a rendeltetéssel számolni kell Európának. Ebből a körből, az országnak ezen határaitól kilépni, kimenni nem lehet és ha nem lehet, nem is kell kimenni és nem is szabad kimenni még azoknak sem, akiket vágyaik esetleg kifelé visznek, mert kétségtelen az, hogy bárki bármit is érez másoknak hatása alatt, akik itt laknak az országban, akár milyen felekezethez, akár milyen nemzetiséghez tartoznak, azoknak sehol jobb dolguk nem lehet és nem lesz, mint itt. Azt mondja egy szólás: Köss össze engem és dobj a magaméi közé. En azt tudnám hirdetni minden nemzetiségnek Magyarországon, hogy meg lehetnek győződve és ha komolyan belenéznek, meg is fogják

találni, hogy azt a természeti és történelmi rendeltetést, amely Magyarországot úgy alapította meg, mint ahogy van alapítva, széjjel roppantani nemcsak nem lehet, de ha lehetne sem volna jó.

Őnök bizonyára érzik azt, hogy ezek a bércek egy ezredéves közös történelmi állandó, szinte érző tanui, hogy azok a romok, amelyek itt, a hegyek ormain vannak, egy közös, vérzivataros multnak történetéről beszélnek. Bizonyára tudják, hogy azokat az évszázados fákat, amelyek ott vannak a hegyek lankáin, az elődök közösen ültették és talán érzik azt is, hogy közös ám itt minden. Talán a népnek lelkét legjobban kifejező népdal, amelynek ha más a szava, más a ritmusa, azért mégis van benne közös, mert a forrása közös, egy anya szülte, egy bánat, egy remény, egy ábránd.

Ezeket a nagy közösségeket nemcsak egy vármegye területén belül, hanem az egész országban kell, hogy érezze mindenki, mert hiába érez mást, nem tud, nem szabad ellene cselekednie.

Ha mi jó politikát akarunk csinálni, akkor ezt az évezredek kapcsolatát, amely természetes kapcsolat, amely történelmi kapcsolat, érzelmi kapcsolattal is kell tenni. Kell, hogy nemcsak itt, hanem az egész országban érezze mindenki, hogy igen is az a bölcs, az a helyes, az a jó politika, amely Magyarországon belül megengedi és lehetővé teszi, hogy minden felekezet, minden nemzetiség a maga egyéniségét úgy fejtsse ki, hogy az ő ethnosa, hogy úgy mondjam, érvényesüljön, a mellett pedig a magyar államnak nemzeti egységre alapított irányát meg ne zavarja semmi sem. Ha jó politikát akarunk csinálni, nekünk mindent mellőznünk kell, a mi partikularizmust, mellőznünk kell a felekezetiükben való partikularizmust, a nemzetiségekben, a közgazdasági kérdésekben való partikularizmust. Nekünk az egyetemes célokat kell látnunk, azokat, amelyek összekötnek és összefűznek bennünket.

— aug. 19.

Befejezték Zemplénben a hadgyakorlatokat. A vármegyei közg. bizottság múlt hétfőn tartott üléséből Andrássy Sándor gróf indítványára táviratilag kérte a honvédelmi minisztert, hogy tekintettel a Zemplénmegyét sújtott árvíz katasztrófákra, a hadgyakorlatok színhelyét helyezze át Zemplénből más vármegyébe. A kérelemnek meg is lett a kívánt hatása, a

menyiben a honvédelmi miniszter hétfőn táviratilag értesítette Meczner Gyula főispánt, hogy a zemplénvármegyei hadgyakorlatokat sürgősen befejeztette. Az ujhelyi zászlóalj 22-én érkezik haza, amikor az ide behívott tartalékosokat szabadságra fogják.

Árvíz után.

A városi segélybizottság akciója

Az alispán-helyettes intézkedései

— aug. 19.

A város képviselőtestülete által kiküldött nyolc tagú segélybizottság pénteken tartott első üléséből kérvényt intézett a kormányhoz egy 400,000 koronás kamatmentes építkezési kölcsön utalása végett. Kérvényezte a Belügyminiszternél, hogy az 1912. évi 58. t. c. 1. §-a szerint engedélyezett városfejlesztési alapról a közművekben a vizokozta károk helyreállítása végett 30,000 koronát adományozzon. Kérvényt adott be, hogy a már visszafizetett hegyaljai jégkölcsönt az árvíz károsultak részére utalják vissza, végül az igazságügyminiszterrel az árvízveszedelem napjain felmerült 900 korona rabmunka napszám elengedését kérelmezte.

Vasárnapi gyűlésén a segélyző bizottság 98 károsult egyén részére 2700 korona segélyt utalt ki. Ujabb segélykiosztás szerdán lesz.

Az ujhelyi árvíz okozta kár a hivatalos megállapítás szerint a következő:

Az árvíz 82 házat döntött romba, részben összedült 88 ház. Ingókból 454 család szenvedett kárt, teljesen hajléktalanná lett 216 család, az összes károsultak száma 605. A tényleges kár — a megsemmisített terményeket nem számítva — ingókból és házakból 650,000 korona. Ellenben a vízkár következtében szükségessé váló renoválások és építkezések legalább két millió koronát igényelnek.

Az előtörtént alsóbb utcákban a talajvíz annyira átitatta a földet, hogy a pincékből és pinceházakból minden szivattyúzás dacára is a vizeket eltávolítani nem lehetett. S mert a poshadt, bűzös víz egészségügyi szempontból is nagy veszélyt jelentett a város lakosságát, Thuránszky László főjegyző, alispán helyettes az érdekeltek bevonásával helyszíni szemlét tartott s ezután kiadott határozatával minden felebezés kizárásával elrendelte, hogy a Dókus Gyula-, Drugeth-, Molnár István-, Kölcsey-, Zápolya-, Wesselényi-, Pálóczy-, József-, Szemere-utcák s a Horváth- és Grünbaumtelek azonnal csapoltassanak le. Elrendelte továbbá, hogy a lecsapolás megtörténteig is az álló és poshadt vizek petroleummal fertőtlenítsenek. Elrendelte végül a Dókus Gyula és Chudovszky Móríc telkét körülvevő Ronyvaág azonnali kitisztítását.

„Ustredna Banka Ucsastiny Spolok“

Egy különös bank-
fiók Nagymihályban.

— aug. 19.

Nagymihály város közönségét egészen forrongásba hozta egy különös esemény, mely ellen most erős akciókat indítottak. Kétségtelennek tartjuk, hogy ezt az akciót helyesléssel és támogatással fogja fogadni vármegyénk egész közönsége, mely semmi esetre sem fogja megengedni, hogy ebben a vármegyében akármilyen cégér alatt gyanus és esetleg a magyarságra veszélyes törekvések tanyát üthessenek.

Arról van szó, hogy Nagymihályban, hol már 5 régi bank közmegelegedésre működik, most egy prágai cseh intézet, melynek Budapesten egy alig 500,000 korona alaptőkével működő fiókjintézete van, tót jelzéssel fiókot jegyeztetett be, mely fiók felállításának, minden jel szerint, titkos és gyanus céljai vannak.

A különös ügynek azonban érdekes fejleményei lesznek, amennyiben Nagymihály intelligens társadalma nem hagyta annyiban a dolgot, hanem 27 aláírással, — köztük gróf Sztáray Sándor, Sulyovszky István, dr. Füzesséry Dezső, Bajusz Andor, Cibur Bertalan, Oppitz Sándor, dr. Örléy Ödön és még mások aláírásaival, — a következő felhívást teszi közzé az érdekeltek Zemplén- és Ungvármegyék közönségéhez:

A prágai cseh Bank Budapesten 1908. évben „Központi Részvénytársaság“ elnevezéssel egy fiókjintézetet alapított, melynek összes tőkéje 500,000 korona.

Most eme budapesti cseh Bank itt Nagymihályban — hol 5 pénzintézet szolgálja a hitelügyet, — egy fiók felállítását vette célba, sőt céget következő tót jelzéssel: „Ustredna Banka Ucsastiny Spolok“ már be is jegyeztette.

Mint hogy a cseh alapítási Bankok köztudomás szerint a felső vármegyékben rendszerint a nemzetiségi mozgalmak exponensei; arra tekintettel, hogy a fiókjintézet csekély tőkéje — gyanus tót cégjegyzése — és egy hatodik Bank felesleges volta, valamint a váratlan fiók szervezésének titokzatosága méltán azon hazafias aggályt keltette fel bennünk, hogy a tervezett Bank-fiók itteni esetleges működése nem anyagi előnyökért keres, hanem a tótjaink jóindulatú derék munkásmérszékét és megtévesztését s így a közbéke megzavarását és hazafias érzésünk sугallta több évtizedes munkálkodásunk eredményeit kockáztathatná.

Ezen fontos okok behatása alatt mai értekezletünkben azon bizodalmas kérésrel fordulunk Zemplén- és Ungvármegyék birtokosai, lelkészei, tanítói, tisztviselői és minden hazafias érzelmű polgártársunkhoz:

Méltóztassanak a Nagymihályban tervezett Bank-fiók ellen teendő intézkedések megbeszélése végett 1913. évi augusztus 24-én d. u. 4 órakor Nagymihályban, a városháza termében tartandó értekezleten minél nagyobb számban részt venni.

Hisszük, hogy a felhívásnak fogantatja lesz s az illetékes körök és Zemplénvármegye társadalma erélyes eszközzel teszi lehetetlenné minden békebontó s a zavarosban halászni akaró kísérletezőnek befurakodását.

A szini kerületből.

Mezey nem kapta meg Halast.

Kol késik a névsor bemutatása?

— aug. 19.

Ilyenkor, nyár idején, egy pár hétre egészen meg is szoktunk feledkezni arról a témáról, amely pedig egész éven át oly sok szomorú elmélkedésre ad alkalmat s oly sok gondot okoz különösen a hivatalos köröknek: az ujhelyi színházról. Pedig tulajdonképpen ebben az időszakban dől el a szezon sorsa; mivel hogy augusztus hónap szerveződik meg a színház, már pedig a következő év színházi életében mindenképpen legnagyobb jelentősége annak van, hogy miképpen sikerült a színházgató szervezkedése.

Elégszer elszórtuk már, hogy ez a mi színházi életünk pár év óta igazán szomorúan stagnál s minden évben kevesebb jóval biztat; réven legfőképpen annak a szerencsétlen beosztású színházkerületnek, melyben a szabadulás minden reménye nélkül még mindig benne vagyunk. Minden évben történnék kísérletek, hogy valami javítást, valami változást elérjünk, de sajnos, ezideig sikertelenül.

Ez idén úgy látszott, hogy mégis lesz némi javulás, mert a május 5-i színházkerületi közgyűlésen Mezey Kálmán színházgató azt jelentette, hogy biztos reménye van egy igen jó várost, Halast elnyerni. Epen erre való tekintettel a színházkerületet másképp is osztotta be a közgyűlés: Eperjes, ahol eddig 3 hónapos szezon volt, de utóbbi időben mindig roppant gyengén sikerült, most csak fele ily hosszú szezonot kapott.

Ha Halast elnyerte volna, módjában állott volna Mezeynek egy megfelelőbb s drágább társulatot szerveznie. Sajnos, úgy értesülünk, hogy ez nem történt meg s színházgatónk továbbra is csak az eddigi városaira van utalva. Mint halljuk, Eperjes városát már értesítette is, hogy a május 5-iki beszűztől eltérőleg mégis csak bevonul már az ősszel oda.

Hogy ily körülmények között az igazgató minő társulatot szervezett, azt annál kevésbbé tudhatjuk, mert a névsort ez ideig még elmulasztotta bemutatni a színházkerületi bizottságnak, noha a május 5-iki közgyűlés arra utasította őt, hogy az új társulat névsorát rövidesen mutassa be s noha úgy tudjuk, hogy ez irányban az igazgató már sürgető megkeresést is kapott.

Magánúton ugyan úgy értesültünk, hogy az új színházkerület már tényleg megalakult s egy névsor is áll rendelkezésünkre; ez azonban nem elég, mert hisz épen arra van szükség, hogy a tagok névsorát maga az igazgató mutassa be hivatalosan, hogy aztán a bizottság tájékozódást szerezhessen, ez alapon a maga észrevételeit megtehesse s az igazgatót az esetleges hiányok pótlására felhívassa.

Az új névsor, amint értesülünk, a következő volna:

A társulat szubrettprimadonnája Kürthy Böske, aki eddig Székesfehérvárott működött nagy sikerrel.

Másodszubrett Mészáros Aranka, aki meg az erdélyi kerületben játszott eddig. Kivüle van a társulatnak még egy másodszubrettje, Perényi Sári a fővárosból.

Koloratur énekesnő Kellen Rózi Györből.

Dramái színésznő Kovács Margit, ki eddig a székesi kerületben működött.

Naiva Daka Anna Györből, anya és komika Tarnay Lidia Székesfehérvárról.

A társulat férfi tagjai: bariton Réthelyi Ödön, erdélyi kerületből.

Tenor Kiss Imre Székesfehérvárról.

Hős Szalay Antal Szegedről.
Komikus-buffó Lugosi Jenő Nyitváról.

Bonvivant Heltai Andor Kolozsvárról.

Ápa és jellemszínész Muhai Jenő Kolozsvárról.

Siheder Gömöri László, a mult szezonból ismerősünk.

Ebből a névsorból még egyáltalán nem tudhatjuk, milyen erős képvisel az új társulat. Különösebben ismert neveket nem igen találunk benne. Némileg biztató volna, hogy nagyobb helyekről előkelő társulatoktól elszereződött tagok is szerepeljenek a névsorban, de ez még önmagában véve nem sokat mond, mert hiszen azt sem tudhatjuk, hogy milyen szerepkört töltek be az illetők annál a színháznál, ahonnan elszereződtek.

Epen ezért tartjuk sürgősnek, hogy az igazgató a kerületi közgyűlés határozatának eleget tegyen s a névsort hivatalosan bemutassa. Így a bizottságnak még módjában volna tájékozódni s észrevételeit oly időben megtenni, amikor esetleg még az egyes nagyobb hiányokat pótolni lehet. Elvégre maholnap már egészen közel lesz az ujhelyi szezon.

Választások előtt.

Változások a városházán.

Kik pályáznak a
megürült állásokra.

— aug. 19.

Az aug. 21-iki, csütörtöki közgyűlés fog foglalkozni Csáko Imre kiadónak, a város régi, buzgó tisztviselőjének nyugdíjazási kérvényével. Megürült tehát a kiadói állás is. Ez alkalomból nem lesz érdektelen egy kis összegeztést adni a jelenleg betöltésre váró állásokról és a pályázókról.

A városi tisztviselői karban rövidesen nagyobb változások történnek. A nyugdíjazás folytán megürült főjegyzői és kiadói és az elhalálozás folytán megüresedett főügyészi állások cserélnek rövid időn belül gazdát. És a választás folytán valószínűleg gazdát cserél még a városi iktatói állás is.

A főjegyzői állásra — mint már említettük — többen pályáznak. Eddig már Márton Elek h. főjegyző, dr. Matolay Viktor fővárosi fogalmazó, dr. Orbán Kálmán megyei árvaszéki jegyző és dr. Kelemen Miksa adóügyi jegyző indítottak akciót megválasztásuk érdekében.

A főügyészi állásra eddig 4 pályázó akad: dr. Nagy Arthur h. főügyész, dr. Reichard Salamon volt polgármester, dr. Behyna Dezső és dr. Füzesséry Zoltán ügyvédek.

A kiadói állásra Andorkó János városi iktató eddig az egyedüli pályázó, míg az esetleg megüresedő iktatói állásra: Lánzi Aladár hírlapíró, az alszámvevői teendőkké megbízott városi napidíjas, Timkó Gyula városi írnök és Zsibovits Gyula végrehajtó pályáznak.

A főjegyzői állás elnyeréséért erős harc fog folyni. Márton Eleknek, dr. Kelemen Miksának, dr. Orbán Kálmánnak és dr. Matolaynak ugyszólván egyformán erős pártja van. Teljesen lehetetlen előre látni, hogy egyikük közül melyik kerül a közigazgatásban ugyszólván legfontosabb főjegyzői állásba.

A főügyészi állásnál már nem lesz ilyen erős harc. Itt szinte teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a választási küzdelemnek dr. Reichard Salamonon kívül csupán még dr. Nagy Arthur lesz erős jelöltje.

A legsimábbban fog — azt hisszük — lefolyni a kiadói és az eset-

leg megüresedő iktatói választás. A kiadói állásra nem is igen fog akadni Andorkó Jánosnak ellenjelöltje és ha akad is, az legfeljebb egynehány szavatra számíthat. Az iktatói állás egyetlen komoly jelöltje Lánzi Aladár, aki a városházán működése óta teljes megelegedésre tölti be hivatalát s akinek arravalóságában valószínűleg az egész képviselőtestület megbizik.

Amint látnivaló, szorgalmas idők következnek a városházán s a képviselőtestületnek most módjában lesz a tisztikart alaposan felfrissíteni. Mi a város érdekében csak azt kívánjuk, hogy a küszöbön álló választásoknál minden egyes képviselőtestületi tag előtt kizárólag csak az a cél lebegjen, hogy a pályázók közül, — eltekintve minden oda nem tartozó körülménytől, — igazán a leghivatottabbak kerüljenek bele az egyes állásokba. Már épen elég volt a városházi adminisztráció elleni panaszokból s itt az ideje, hogy a sokat emlegetett felfrissítés tényleg bekövetkezzék.

HIREK.

A király születésnapja.

— aug. 19.

Tegnap volt a nyolcvanharmadik születésnapja jóságos, ősz királyunknak.

Régóta szedjük már bokráta a születésnap virágos szavakat, amikor öreg királyunkról szoktunk megemlékezni s minden esztendőben nehezebben megy a dolog, mert minden esztendőben jobban és jobban gyarapodik és izmosodik a királyt tisztelők tábora. Sok minden szépet el szeretnénk ilyenkor mondani az egy évvel ismét idősebb királyról, akivel öreg korára azok, akik azelőtt ellenségei is voltak, nemcsak, hogy megbékéltek, de úgy összebarátkoztak, mint a rakoncátlan gyermekek szoktak öszülő apjukkal.

A király nyolcvanhárom éves. Nagyon nagy idő. Mennyi sok örömet és boldogságot lehet ennyi idő alatt átélni! S öreg uralkodónknak, szegénynek tulnyomó csapás, keserűség és fájdalom jutott osztályrészül.

Csak az egészen ifjú kora volt derűsebb. Epen ebben az esztendőben fog megjelenni egyik legkiválóbb írónknak, Krudy Gyulának „Ferenec Jóska“ című regénye amelyben nagy szeretettel lesz megírva az uralkodó ifjúkora, amikor vidáman és sok életkedvvel járta be hazánk minden zegét és zugát.

Az országjárás ideje régen elmúlt. Az öreg uralkodó odanőtt íróasztalához, amelyen még most is férfiasan dolgozik, itél, parancsol, intézkedik és békéltet jobbeke. Aztán úgy néhánéhá letekin a Burg, vagy a Vár magas ablakából. Mennyi megnyugvás van e tekintetben! Nyolcvanhárom esztendő derekasan elvégzett munkájára tekintenek vissza a mélyen kék Habsburg-szemek. Mintha még ma is a régi fiatalos Ferenec Jóska volna!

A szokott ünnepélyességek között ülte meg Sátoraljaúj hely város közönsége ezidén is augusztus 18-át, Ófelsége 83-ik születése napját. Lobogódszt öltött a város, mozsarak durrógtak a hegyen s ünnepélyes szent miséket tartottak jó királyunk tiszteletére. A megyei városi és állami hivatalok testületileg mentek 9 órakor a róm. kath. plebánia templomba az ünnepélyes istentiszteletre, innen a ref. templomba, majd a gör. kath. templomba is elmentek s végighallgatták az istentiszteletet, melyeknek textusa mindenütt az volt, hogy: „Tartsd meg Isten jó királyunk“.....

Szent István napján. Hagyományos kegyelettel és igaz magyar szívvvel ünnepli Magyarország hálás népe első királyának, Szent Istvánnak névnapját. Az ünnep országos és vallásfelekezet nélkül

való. Nemcsak a katolikus hívek szentjének szóló hódolatánk és imánk, hanem a nemzetalapozó nemzeti nagy királynak. Es minél messzebb van a történelmi idők távlatára, az az idő, midőn Koppány vezér viszályos pártot ütött az ősi vallás érdekében, annál szorongóbb érzéssel jut eszünkbe a költő szava: „Isten csodája, hogy még áll hazánk.”

A turáni sikról szakadtunk Európa nyugati kultúrájába és valóban nagy államférfiura volt sürgős szükség, aki átlátta, hogy maroknyi nemzete, bármily tündöklő katonai erényekkel is csak úgy tarthatja fenn magát, ha mesgyéjén az európai kultúrámúlásnak beleolvad és felveszi e kultúrának legpregnansabb formáját, a keresztény vallást. István az államférfi nagy talentuma nemcsak ennek átlátásában mutatkozik, hanem abban is, ahogy országát területe a közigazgatás és igazságszolgáltatás céljára berendezte. Ezer esztendő viharát átélte a vármegyei rendszer, ezer esztendő óta él alkotmányunk, melynek alapjait az első nagy király rakta le.

Nem lennének méltók nagy elődeinkre, ha nem a legtisztább ünnepi érzéssel ünnepelnék a nagy király napját, mert hiszen abban egyeznie kell minden véleménynek, hogy nekünk őt a gondviselés adta. Ezer esztendő alatt nemzetünk nagy viszontagságokat élt át, nagy nemzeti létünk szinte kockán forgott. Hányszor, de hányszor! sirattuk az elveszett Mohácsot; nemzeti szerencsétlenségünk száma annyi, hogy az ezekre irányzott történelmi tekintet mondatta a költővel azt az előbbi idézetünket: „Isten csodája, hogy még áll hazánk.” A történelem szinpadáról micsoda nagy, virtuos nemzetek tűntek le ez idő alatt! Es nekünk is hányszor fenték már azt a kést, melylyel nemzeti életünket elvágják! Kellett lenni Szent István állampolitikájában olyan óserőnek, melyen mint a kősziklán megtört a viszály, az ármány, a balsors minden csapása, a négy folyó és a három halom gyönyörű földjéért való éhes birtokvágyak minden fegyveres kísérlete és vészes háborúja. De ne felejtjük el, hogy nemzeti szerencsétlenségünk között mindenkor legnagyobb volt a belső viszály, mely nálunk nagyobb nemzetet is a végszemmisülésbe sodort és amely annyira nem szűnt meg soha, hogy templomainknak ma is hivatalos éneke: „Hol vagy István király, Téged magyar kíván.” A sorsáért aggódó nemzetnek sóvárgó jajdulása, imája és reményesége zendül meg e százados években. És ma éppen olyan aktuális, mint századokkal előbb, jelezve a gyászos imát, amikor éppen olyan aggódo nemzeti busongással fohászodnak a nagy király felé.

Lelkészeiktatás. A múlt héten iktatta be hivatalába Bányay János tb. kanonok Mezőzombor új görkath. lelkesztét, Orosz Józsefet. Orosz József több évig mint hittanár és segédlelkész Munkácson működött, hol nagy rokonszenvenek örvendtek. Megnyerő egyénisége bizonyára Zemplénben is elismerésre talál.

Képviseletestületi gyűlés. Székely Elek h. polgármester a képviselőtestület tagjait f. hó 21-ére rendes közgyűlésre hívta egybe, melynek tárgysorozatán a következő fontos tárgyak szerepelnek: Pénzügyi biz. javaslat a Sárkány Ervin Ottó műépítész tiszteletdíjának kiutalása tárgyában. Polgármester előterjesztése az ügyészi állásra vonatkozó szabályrendelet pótlása és az ügyészi állás szabályozása tárgyában. Polgármester jelentése az állatorvos helyettesítése tárgyában. Tanácsai javaslat a járványkórház felszerelése tárgyában. Tanácsai javaslat Kiss Ödön volt városi ügyész díszsírhelye tárgyában.

Polgármester előterjesztése a városfejlesztési törvény alapján engedélyezhető segély igénybevétele tárgyában. Pénzügyi biz. jav. a rendőrségi épület és a Diana nagyobbitása s az e tekintetben hozott tanácsai határozat tárgyában. Pénzügyi biz. javaslat a vásártér kihelyezése s ezzel kapcsolatban dr. Friedmann Benő ajánlata tárgyában. Közig. és közrendészeti biz. javaslat a bérköcsi iparról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. Csákó Imre kiadó nyugdíjaztatás iránti kérvénye. A hatalmas tárgysorozat ezenkívül mintegy 25 más tárgyat is tartalmaz s így bizonyos, hogy a csütörtöki közgyűlésen a kérv. test. tagjai nagy számmal fognak megjelenni.

A jótékony célú hangverseny iránt, melyet a „Városi Dalegyelet” rendez az árvízkarosultak javára 19. és 20. án, óriási érdeklődés nyilvánul meg, amit különben teljesen érthetővé tesz az a művészi számokban gazdag program, melyet a hangverseny rendezőse a két estére kilátásba helyezett. A programon szerepel a „Dalegyelet” énekszámain kívül *Sebeők* Sári és Márta fellépte, *Stépan* Aladár cimbalomjátéka, *Harsányi* Kálmán, az országos nevű költő felolvasása, *Fráter* Lóránd és *Szalontay* Ferencz éneke s *Olcsvány* Ernő gordonka játéka. Ez a fényes program eltekintve a nemes céltől, már magában véve is biztosítaná az esték sikerét, ami reményünk szerint úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen be is fog következni.

A 6. hadtest tartalékosainak nem kell bevonulniok. A hadkiegészítési kerületi parancsnokságtól érkezett távirat alapján *Székely* Elek h. polgármester hirdetményt tett közzé, melyben értesíti a hatodik hadtesthez tartozó és fegyvergyakorlatra behívott tartalékos katonákat, hogy bevonulniok nem kell.

Az ipartestületek kongresszususa. Az Ipartestületek Országos Szövetsége Nyiregyháza tartja ezidei évi közgyűlését, melyen az *ujhelyi* Ipartestület is résztvesz. A kongresszust október tizenkettődikén tartják meg Thék Endre budapesti gyáros, udvari tanácsos elnöke alatt, amelyre a rendezőség már most nagy apparatussal készül. Október tizenegyedikén, szombaton este érkezik a vendégek legnagyobb része Nyiregyháza. A pályaudvaron a nyiregyházi rendezőség ünnepélyes fogadtatásban részesíti majd a közgyűlés tagjait. Ugyanaznap tartják az ismerkedési estélyt is a Korona szálloda emeleti nagytermében. Másnap, tizenkettődikén, vasárnap délelőtt tartják meg a kongresszust. Délután háromnegyed egy órakor történik a Gyermekvédő Liga közreműködésével a nyiregyházi iparos-tanoncotthon ünnepélyes megnyitása. Délután különvonattal indulnak a Bessenyei-térről a Sóstóra a vendégek, ahol társasbéd lesz. Ebéd után az Ipartestületi Tisztviselők Országos Szövetsége tartja meg évi közgyűlését, este hét órakor pedig ugyan-csak különvonattal visszatérnek a városba, ahol este 8 órakor a Korona szálloda emeleti nagytermében műkedvelő-kabarett rendeznek a vendégek tiszteletére. — Az ünnepélyen a kereskedelemügyi, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok, az Országos Iparegyesület, az Építőiparosok Országos Szövetsége, az összes kereskedelmi és iparkamarák és egyéb ipari intézmények képviseltek magukat. Az ipartestületek Országos Szövetsége ez alkalommal Thék Endre és Gelléri Mór elnökök vezetése mellett megfelelő ünnepség keretében megkoszoruzza a Kossuth-szobrot. A rendezőség nagy buzgalommal igyekszik, hogy az ünnepségek minél fényesebben sikerüljenek.

Kétezernégy száz koronás lopás a szerencsi vonaton. A múlt héten Nyiregyháza—Szerencs vagy Szerencs és Miskole között a vonaton meglopták Banyik Sámuel szalontai mészkeres-

kedőt. Egy fekete bőrtárcát emeltek el ismeretlen utitársai 14 drb, százkoronás, 3 drb. ötvenkoronás, 6 drb. 20 koronás és egy csomó 10 koronás bankjeggyel. A tetteseket nyomozzák.

Öngyilkosság Tokajban. Csak nemrég történt, hogy egy Bernhard Miczi nevű nevelő öngyilkosságot követett el Tokajban, az ottani Erzsébet hidról beugorva a Tiszába s most ismét történt ugyanott egy öngyilkosság. Pénteken egy fekete ruhás nő érkezett Tokajba s az állomásról egyenesen az Erzsébet hidra sietve, belevetette magát a Tiszába. Egy G. Nagy András nevű ember utána ugrott és nagy erőfeszítés árán partra is szolt vele, de mire kiértek a nő már halott volt. A nő Tokajban teljesen ismeretlen s kilétét mindezeideig sem sikerült megállapítani.

Tűzek a vármegyében. Nagyberezsnynén Gonosz János rozoga kémenyéből a padra szabadult szikráktól meggyult a háztető, mely még két más házat is lángba borított és elpusztított. Sztropkón leégtek *Andréjkó* János és *Burák* István házai. A tűz keletkezését gondatlanság okozta. — Felsőbaskócon mult szombaton éjjel tűz támadt mely szintén több házat hamvasztott el, sajnos azonban itt oly baleset történt, mely majdnem egy emberi életet követelt. Egy Amerikában levő gazda egyedül itt élő feleségére ingóságai mentése közben ráesett az égő tetőzet egy része, mely szörnyű módon összeégette. Gyógykezelés végett bevitték a homonnai kórházba. Vojtvágáson a villám felgyújtott egy házat, mely tövig égett.

Pör Pásztorj Arkád ellen. Ismeretes és a Zemplén is közölte, hogy Pásztorj Arkád pápai kamarás mintegy másfélmilliónyi értéket képviselő vagyon az új magyar püspökségre iratott. A lapok szerint ezt a vagyon a Sz. Bazilrend perli, azon a címen, hogy azt Pásztorj, mint szerzetes szerezte, ki fogadalmánál fogva vagyonnal nem bírhat. A pert egyelőre a nyirbátori és máriapócsi határban levő ingatlanokra nyújtották be. A fővárosi lapok úgy állítják be a dolgot, mintha ezzel az új püspökségre iratott vagyon volna megtámadva. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Pásztorj a bikszádi, terepi és turvékonyai birtoktesteket adta az új püspökségnek. Ezek eddig érintve nincsenek. Hogy ezeket is per alá fogják-e a baziliták vagy sem nem tudni, lehet azonban, hogy az adományozásra való tekintettel eltekin-tenek a pertől, mely amugy is kétséges kimenetelű, amennyiben Pásztorj a szerzetesi fogadalom alul Rómából fölmentést nyert.

A májusi dinamitmerénylet. Még május hónapban történt, hogy a vasuti pályaudvar első sínárja mellett egy vasuti hivatalnok talált egy dinamit patront, mely úgy volt elhelyezve, hogy a legközelebb arra haladó vonat kerekai alatt fel kellett volna robbannia. Az esetet rögtön bejelentették a rendőrségnek, mely a legszélesebb körben nyomozást indított a dinamitpatron elhelyezője után és mi — éppen e nyomozás érdekében — nem tettünk említést akkor a rejtélyes merényletről. A rendőri nyomozás sikertelen maradt s most az ügyészség elrendelte a dinamitpatron megsemmisítését. A megsemmisítést úgy hajtották végre, hogy a dinamit patront a városon kívül a Ronyvába dobták, ahol az kárt nem okozva robbant szét.

Katonalovak kiadása. Az új helyi honvédszázalaj gazdasági hivatala a következő hirdetményt adta ki: Értesitem a tekintetes kiadóhivatalt, hogy az ősi gyakorlat és a zászlóalj részéről 6—8 darab ló fog vállalkozók részére tartás végett kiadni. Az érdeklődők a zászlóaljnak Sátoraljaiúj helybe f. hó 22-én való bevonulása napján a lovakat megtekinthetik. Tájékozódás végett tudatom, hogy a lovak 5 (öt) évi tartás után a

vállalkozók tulajdonába mennek át. A lovak az öt év tartama alatt legalább is 3-szor fognak fegyvergyakorlatra igénybe vétetni. Egyéb fennálló határozványok az érdeklődőkkel fenti gazdasági hivatal által a bevonuláskor külön fognak közöltetni.

Meghívó. A sátoraljaiúj helyi Uszoda együletnek 1913. évi aug. hó 17-ére összehívott gyűlése határozatképielen lévén, újból 1913. évi aug. 22-ére a vármegyei ház nagytermében d. e. 11 órára kitűzött közgyűlésre a tisztelt tagok azzal hivatnak meg, hogy a közölt tárgyak felett a megjelentek számára tekintet nélkül végérvényes határozat fog hozatni. A sátoraljaiúj helyi Uszoda egyület.

Tolvaj asszony. Kovács Andrásné 47 éves napszámos asszony hétfőn délután belopózott *Stefán* Mihályné dohánygyári munkásnő lakásába és ellopott onnan egy kendőt és egy kötényt. Letartóztatták s vallomása során a kendő ellopását beismerte, azt azonban tagadja, hogy a kötényt is ellopja volna.

Leszállítják a lénungot. A hadvezetőség a közös hadseregben és a honvédségnél szolgáló altisztek zsoldját leszállította. Ez a csapás csak azokat a sarzsikat éri, akiknek május elseje óta varrták fel a csillagot, — a régi altisztek lénungja azonban nem változik. Az új rend az őrmester napi 90 f. zsoldját 70 fillérré, a szakaszvezető 48 f.-jét 45 f.-re, a tizedes napi 36 f.-jét 30 f.-re s az őrvezető 24 fillérjét 20-ra redukálja.

Polgári fiu- és leányiskola Poprádon a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Évi tandíj 40 korona. Német családnak olcsó ellátás kapható. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál *Horn József* igazgató.

IRODALOM.

Három csillag. Három csillag mögé rejtőzik az *Edith* című regény szerzője, kinek munkáját, a mai magyar társadalom mesteri tollal megírt regényét, hétről-hétre közli folytatásokban az *Uj Idők*. A magyar családok kedvelt hetilapjának e heti számban ott találjuk *Szomaházy* István bájos novelláját, melynek címe „A fiatalság szigete.” *Gineverné* Győry Ilona cikke a londoni hamupipóke bálokról, és *Somlay* Károly erősen, magyar lélettől lüktető novelláját a „Bélai lakodalmat”. *Falu Tamás*, *Lőrinczy* György, *Molnár Imre* versei, *Scossa* Dezső elbeszélése, cikk a lawn-tennis leghasznosabb szabályzatairól, stb. A képek közül kiemeljük *Nagy* Vilmos művészi rajzát, fényképet a pápa nyaralásáról, az új balkáni háborúról, stb. Az *Uj Idők* előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre pedig 5 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 16 szám alatt van.

Az alagut. *Kellerman* az *alagut* című regénye az utolsó évtized egyik legnagyobb irodalmi szenzációja. Mesterműnek nevezhető ez a nagyszabású regény, melynek tulajdonképeni hőse a munka, mely a technika vívmányaival egyesülve nem ismer akadályt és egy lángeszű mérnök tudásának és energiájának engedelmessége alagutal köti össze a régi és az új világot. Az *Ocean* alatt végbenő technikai hadjárat rajza valóssággal megrázza az olvasó idegeit, annak a katasztrófának leírása pedig, mely a gigászi munkát hosszú időre megállítja, páratlanul áll a regényirodalomban. Az *Athenaeum* Könyvtár, ezt a nagyszabású munkát, mely köve az eredeti német kiadásban 5 korona 40 fillérbe kerül, 1 korona 90 fillérért teszi majd a magyar olvasóközönség számára hozzáférhetővé.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla**
Helyettes szerkesztő: **Teleky Sándor**.
Laptulajdonos: **Ehler Gyula**.

2208/1913. szám.

A szatropkói járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A Kelese község székhelyvel és Alsóvirányos, Barátlak, Bodzás, Detre, Felsőkrucsó, Felsőtokaj, Felsővirányos, Gerlefalva, Giglőcz, Gyapár, Holesik, Kelese, Királyhegy, Kispetőfalva, Kisvalkó, Kisgyertyános, Kosárvágása, Lomna, Máriakút, Nagydomása, Sártó, Turány és Zemplénpálhegy községek csoportosításával ujonnan rendszeresített **kelcei körorvosi állásra** ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazon orvostudorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a, illetve az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket 1913. évi szeptember hó 22-ik napjáig hozzám nyujtsák be.

Az állás javadalmazása 1600 kor. kezdőfizetés, 200 kor. ötödéves korpótlék, 500 kor. lakpénz, 800 kor. fuvarátalány, 1200 kor. helyi pótlék és a vármegyei szabályrendeletben megállapított mellékjárandóságok.

Tájékozásul tudatom még, hogy a körlet területén több nagyobb ipartelep és uradalom van.

A választást folyó évi szeptember hó 23-án a kelesei körjegyzői irodában délelőtt 11 órakor fogom megejteni.

Szatropkón, 1913. évi augusztus hó 16-án.

Durcsinszky Gyula,

tb. főszolgabíró.

Eladó ház.

A Kossuth Lajos-utcában tiz szobából, spalettás ablakokkal, fürdőszobával, zárt verenda, betonozott pincze 10 lóra való istálló, kocsiszin és egyéb melléképületekből álló ház szabad kézből eladó. — Közvetítők kizárva.

Czim: a kiadóhivatalban.

Schön Imre

csipke, szallag, ruhadisz és rövidáru üzlete

MEGNYILT

Sátoraljaujhely, Fötér
(Bilanovits-ház.)

A női arc szépségének emelésére, a szeplő és májfoltok eltüntetésére

a legbiztosabb és legártatlanabb szer a

JELMA-CRÉM.

Ára 1 tégelynek használati utasítással 1 kor.

Nélkülözhetetlen a bőrápolásnál a

JELMA toilette-szappan,

mely a legjobb és legillatosabb mosdó szappan.

Ára 1 korona.

JELMA-POUDER

fehér és rózsaszinben egy doboz 1 korona.

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszerertárban

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér,

hol az összes bel- és külföldi arczszépítő és egyéb különlegességek, illatszerek stb. állandóan készletben tartatnak.

Makulatura papirok

olcsó áron
kaphatók

kiadóhivatalunkban

Megbízható, kitünő szerkezetű
kecskeméti

borsajtót

szállít a kecskeméti
Vasipari termelők
szövetkezete mint az
O. K. H. tagja gyá-
rából. Az

Ipari és Háziipari szövetkezetek
Beszerző és Értékesítő Központja

Budapest, VIII., József-körut 36. szám.

Téssék árjegyzéket kérni!

A sárospataki járás főszolgabírájától.

2765/1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített sárospataki közigazgatási **segédjegyzői állásra** pályázatot nyitok s felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi szeptember hó 9-én déli 12 óráig nyujtsák be.

A vezető-jegyző mellé beosztott közigazgatási segédjegyző munkaköre szabályrendeletileg van megállapítva s évi fizetése 1200 korona, évi lakbére 300 korona.

A választást f. évi szeptember hó 10-én délután 4 órakor Sárospatak község házában fogom megejteni.

Sárospatak, 1913. évi augusztus hó 12-én.

Dr. Besseney Zénó,

főszolgabíró.

Eladó ház.

Tüzoltó-tér 4. szám alatti házamat elköltözés miatt eladom.

Papp Béla,

m. kir. főerdőmérnök.

A kirakatokban kifüggesztett **OLLA** táblácskák az Olla lerakatot jelzik. Kedvelt minőségek: 1203. sz. tucataja 6 kor. 1204. sz. superfinom tucataja 8 kor. Az „OLLA“ több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 501/k. — Kapható: Éhler Gyula és Widder Gyula

gyógyszertáraiban s Hrabéczy Kálmán drogeriájában és Kluger Jenő illatszertárában Sátoraljaujhely.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyármányából

állandó bizományi raktár

van

Sátoraljaujhelyben

Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.